Dětské dlaně jara

Martin M. Čapka

Věnováno mé milované a překrásné ženě Miroslavě

k 50. narozeninám

V dlani člověka

Měsíc se půlí v touze něco skrýt a něco dát,
aby tma neodkryla to rozdělené v naší naději.
V dětské dlani jsou od narození přesýpací hodiny
a často nevíme, kam si je na chvíli odložit.

V bílých tvářích našich zemřelých je vidět klid
a tichý šepot potoka jim dává nadpozemskou krásu.
Až znovu probudí se hora z kamene,
tak i propast mezi námi bude zasypaná tichem.

Z dvanácti vrb u hranice zapomenutých slov
se jedna nesměle otočí tváří k novému dni.
Ten tolikrát ztracený sám ve svém zbývajícím čase
si na památku ulomí jeden prut plný nového listí.

Měsíc se půlí v touze něco dát a něco skrýt,
ale ta žíznivá touha neumí sama večer usnout.
V každé dlani je úlomek naděje z času našich předků
a první dětské krůčky nás vedou znovu ke kolébce.

Ve vzpomínkách

Jako kdysi dávno jsem zažil znovu příchod jara
a pod památnou skálou vykvetly první něžné krokusy.
To tehdy ještě ruce staré ženy toužily po teple slunce,
ale ono se snažilo vložit jí do dlaně zase jen další krok.

Léta života nás nemusí dohonit u mělkého brodu
a sami si je sbíráme do proutěného košíku našich snů.
V očích staré ženy je ukrytý příběh stokrát převyprávěný,
ale ani jedenkrát jsme si nevyslechli jeho konec.

Tíhu dnů podepíráme jen stesanými kůly jako obtěžkané větve
a nevíme často, kam uložit nový plod jara.
V pohledu staré ženy se otevře naše dětská naděje,
že se ta kletba jednou zlomí pod tíhou průsvitného anděla.

Je pořád krásná ta chvíle pod památnou skálou,
kde učili jsme se mlčet při každém šelestu skryté naděje.
Stará žena má v ruce jen úlomek slunce z dnešního rána
a na jejím hrobě už po kolikáté odvalilo kámen u vchodu.

Bolest s děravými křídly

Jako v zrcadle se prodlouží stín člověka
a nahý ulehne do svého mělkého hrobu v dávnu.
Kroky vzdáleně připomínají jednu zapomenutou píseň,
kterou usínajícímu dítěti zpívala žena se stříbrnými vlasy.

V ranní mlze můžeme vidět i její bílou tvář
a možná proto se tak bojíme být sami.
Naše dlaně jsou plné schnoucích květů plané jabloně,
ale ony se v nich rozpouštějí jako úlomky ledu.

Dítě se bojí odejít od sedící matky,
aby náhodou ta bolest s děravými křídly nepřišla příliš brzy.
Po každém návratu umyjeme si tvář v mrtvé vodě
a nalezená chvíle jí dá chuť starého léta.

Spolu s ránem přichází nová ztracená blízkost
a smutek si rád vplétá do vlasů naši něžnou naději.
Mlčíme velmi často u svých zastavení křížové cesty,
ale slova nám dokáže oživit jen to ztracené v nás.

Ráno se neprobouzí

Tvář kamenné sochy je vlhká od slz
a dvakrát vstoupila nová naděje do dnešního příběhu.
Jen tlukot srdce člověka hladí ticho,
aby neprobudil strážce zapomenuté hory.

V denním světle jsou obrysy věcí bez šatů
a nahota se bíle leskne tak blízko.
Vztáhnu ruku do tajemného prostoru dávna,
ale ani tam už nejsou dny plné života.

Tak rychle ubývá míst s vůní podzimu
a bytosti z dávných časů nehrají dnes na schovávanou.
Vzal jsem si trochu vody do dlaní,
abych nezapomněl na její chuť.

Je to tak dávno v zemi skryté,
co učilo mě ve vzkazech obyčejných mraků číst.
Tehdy zkoušel jsem se naučit probouzet ráno,
ale snad mi bude stačit naděje v loňských listech ukrytá.

Jakou barvu má naděje

Kámen po kameni vypadává ze staré zídky v polích
a zastaví se jen bludná duše putující z údolí plného včel.
Nad ránem odchází bolest zase do houští spát,
aby se večer vrátila s rozcuchanými vlasy stejně unavená.

Vzal jsem si od ní obyčejný šedý kámen
a všechna ta zlá slova odešla do rozpadlého domku na stráni.
Ruce tvoří nový svět plný listů a trávy,
aby se právě narozený Bůh mohl alespoň na chvíli skrýt.

Na staré pastvině ještě zní ty kroky utichlé před staletím
a nové čeká na pozvání od ženy v průsvitných šatech.
Jen ona může nabrat trochu té vody z řeky,
aby ji ukryla na místě, kam se znovu vrátíme.

Ticho je tak chladné, až v zádech mrazí.
Hledíme si vzájemně do očí s okřídlenou nadějí,
ale jakou barvu si oblékne dnes, to nevíme.
Kolik je nám vlastně dáno příležitostí rozkvést jako růže?

Modlitba

Procházím kolem každé ráno,
ale zastavit se neumím.
Tolik mi nabízíš vteřin do dlaně
a já si raději kreslím do písku.

Tolikrát voláš mě ztraceným jménem,
ale já zapomněl na jeho barvu.
V trávě zrovna probuzené je tvoje tvář
a já tě hledám v nápisech na hrobech.

V myšlenkách vtesaných do ranních veršů
jsem možná našel trochu klidu.
Ale ty mi pošleš naproti zpěněnou vodu řek,
která odnese i to málo uloženého na břehu.

Procházím kolem tebe každé ráno,
ale zázrak hledám jen v duši v čase ztracené.
Prosím, nauč mě jenom trochu číst
v těch písmech schovaných ve stéblech trávy.

První hodina jara

Je zase ráno a tíha noci se rozpustila,
ale v zákoutí duše člověka napsala cosi na zeď.
S první pastvou včel se prodlužují chvíle dne
a to zlé už přestává mít tak syté barvy.

Kolikrát už si lidské dlaně okusily té trpké chuti
a zase touží vzít jako včera tu březovou poutnickou hůl.
Vrací se poutník každého jara na rozcestí,
kde pod kamenem je pochovaný dřevěný úlomek pokory.

Ani letos bychom neměli zapomenout na uklizení jara
a v dechu ještě ospalé hlíny požehnat to dávné před námi.
Modlitba se promění na bílý krystal soli,
ale ochutnat můžeme až po návratu domů.

Tak jemné jsou první krůčky naší vzklíčené naděje,
která umyje si tvář v chladné vodě ubývání.
Stokrát se nám rozbila ta naše poslední křehká vteřina
a stokrát znovu vrátila se zase ve sladkosti první jarní hodiny.

Sbírání vzpomínek

Jarní ráno je tak křehké ve svých narozených dětech
a tolikrát přinese tu touhu zase stát u kolébky.
Vrátit čas do zákrutu u cesty se dnes nedaří,
ale zlomená vteřina bez našich vzpomínek nás pohladí.

Dětská ruka se jemně dotýká přicházejícího zrání
a jen v tichu může duše objevit cestu domů.
Tolikrát jsme chtěli posbírat rozbité dřevěné hračky,
ale některé jsou už zarostlé v jarní trávě.

Na oltáři z obyčejných kamenů posbíraných v polích
se lesknou slzy vyplakané v koutku samoty.
Naše hry v lese na schovávanou nemají konec,
ale vždy se objeví nový úkryt v písčitém břehu řeky.

V ranním sloupu dnešního svítání se probudila vzpomínka
a sama se vzdala dalšího ubývání ve světle.
V tolikrát zrozeném okamžiku prvního něžného objetí
se i my přetavujeme do hlasu pradávného zvonu věčnosti.

Dlaně plané růže

Na místech pokrytých něžným setkáním je záře
a v nočním chladu se probouzí ten kruh, který chrání.
U staré kaple v polích je kytice suchých květin
dávno natrhaná v poledním slunci před léty.

Staré stromy ještě pamatují ty ruce zemřelých,
které s laskavou tvrdostí jim darovaly domov.
Prázdné jsou chvíle odpočaté v ránu bez slunce
a stesk má pouze tři nové výhonky s listy.

Ve starém džbánu z červené hlíny se voda zklidní
a paprsky světla si v ní předávají korunu jara.
Na vrásčité kůži staré jabloně se odráží příběh stvoření,
ale pořád jsme ho neviděli celý do konce.

Odkud a kam rostou každý rok dlaně plané růže
a kdy si opraví své šaty odcházející naděje.
Ve starém kmeni čeká krásná tvář na blízkost stvořitele,
aby už se také dočkala mateřského pohlazení.

Dávná naděje vody

Je to tak dávno,
co její krása upoutala Stvořitele.
V jediné její krůpěji zrodil se tisící den
a roztoužené ruce nalezly v kouzelných vlasech klid.

Zase je to jen láska,
co naplní jarní oblohu nadějí na nový život.
V klidu hlubiny jejího klína zrodí se harmonie
a každý tón má své místo u poradního ohně.

Nové cesty jsou tak dlouhé,
až vytvoří vyšlapanou blízkost k první lesní studánce.
Možná tady umyla si tvář dávná naděje
a když ji nevidíme, tak přichází znova.

Je to jak včera,
co pradávná krása dala svůj odlesk křehké vteřině.
A v tichém prameni se každé ráno zaleskne
ta ve věčnosti čekající mince pro převozníka v čase.

Paměť vody

V jarním tání voda pláče
a její slzy vzpomínají na naši přítomnost.
Tam na skrytém místě si hraje dítě,
ale už dívá se na rozpadlou zídku dospělá žena.

Voda omývala naše první nadechnutí
a dala nám první pocit bezpečí.
Ruce matky jsou tak jemné,
aby žádná chvíle nebyla bez kousku světla.

V návratech se zalesknou oči vody
a na prahu stvoření nabere jí čas trochu do džbánu.
Tam u rozpadlých zdí starých domů
šlépěj dítěte zůstává čitelná navždy.

Voda si ráda rozpouští vlasy
a nechá je plynout po vrcholcích všedních dnů.
Tak hluboko uvnitř hnědé hlíny v duši člověka
je ukrytý pramen,
který najdeme jen v pravé poledne.

Návraty

Zapálíme poslední křestní svíci
a položíme ji na práh starého kamenného domu.
Snad vrátí se naděje probuzená včera,
aby nám vyprávěla o zatoulaných chomáčích trávy.

Smích dětí už dávno dohasíná
a náručí člověka je plné ztracených slov.
Odložíme si vždy jen to poslední,
aby nám ještě zůstal ten první verš ukolébavky.

V plameni svíce je ukrytá něžná tvář stvořitele
a dvakrát se ptáme na cestu drobného květu svízele.
V prodlouženém stínu zastaveného putování poledne
se každá prožitá chvíle promění v něžný dotek.

Smíme se jednou otočit v kruhu posvátného bezpečí
a vrátit se sedmkrát do náručí matky s bílou tváří.
V dlani člověka je ukryt pradávný oheň z hořkého dřeva,
aby nám připomínal tu chuť bylin před příchodem zimy.

Dnes zapálená svíce

Něžné obrysy starých domů jsou oranžové ránem
a půl měsíce se promlčí až do poledne.
Tehdy na zapomenuté věži kostela se rozezní zvony,
aby se čas vrátil do posvátného kruhu ze staleté vody.

Dítě vzalo si z oltáře trochu zmačkaných suchých květů
a stará žena dávno zemřelá si na chvíli sedne.
V kostelních lavicích už není ta svatojánská vůně,
která modlitbu schovávala pro další ráno.

Na večerní mši se scházejí zemřelí v nejlepších šatech
a na tváři se jim leskne slza z prvního pláče po narození.
Prach se rozvíří v proudech dechu slunce,
aby to dávné už začalo být s námi.

Jak propletené jsou naděje ještě živých a již mrtvých,
aby ta dnes zapálená svíce nezhasla.
Večerní vítr nám něžně naznačí úkryt stínu
a v troše darovaného světla se dětská duše už nemusí bát.

Včerejší podvečer s nimi

Lehce se nás dotýkají prsty našich zemřelých
a stále jsou s námi, i když pláčeme.
V plameni svíce na oltáři se chvěje poslední modlitba,
aby nám nezmizela z očí ta společná chvíle.

Chleba je potřísněný zaschlou tmavou krví
a tváře všech uvnitř mají rozmazané obrysy.
I tak se potkáváme v místech stokrát odložených,
aby nám z dlaně nevypadla trocha červených šípků.

Stále hledáme sebe i je mezi slovy
a stále hledáme odložené kameny z našich kapes.
Vzali nás dnes naši zemřelí k tomu, co z nich zbylo,
aby ten obraz kraje narození zůstal nedokončený.

Jejich dech voní dávno odvátými dny
a jen v nich jsme schopni poznat sami sebe.
V kořenech vyvráceného stromu si hraje malé dítě,
aby ještě na malý okamžik naděje zůstala sama v ústraní.

Zapomenutá chvíle

Dnešní ráno chutnalo trochu hořce
a noc odcházela spát příliš brzy.
Jen půlka měsíce se zapomněla ukrýt do trávy,
ale v zelených listech jarního osení se zjevil celý.

Zkusil jsem se zeptat první duše,
kterou jsem potkal na břehu svítání,
proč se tak chvěje a třesou se jí ruce.
Možná už mi odpověď dala a já ji neslyšel.

Den po dni se prochází po stále stejných cestách
a v opuštěných domech si odpočine.
Svítání se vždy nadechne k prvnímu slovu,
ale kromě jediného dne v roce vysloví jen ticho.

Dnešní ráno chutnalo tak zvláštně
a v očích první probuzené duše se objevily slzy.
Tam na konci aleje starých lip je rozmazaná postava,
ale její šaty jsou bílé a září nadějí v podobě dvou zašlých skvrn.

Dávná naděje

Kostelní zvony zní v polích tak zvláštně
a nevyplaší ani hnízdící ptáky v dlaních houštin.
Vítr si pohrává s modlitbou dávno zapomenutou,
ale sám nevnímá, že i jemu se zkracuje den.

Kolikrát se zastaví naše kroky na okraji skály
a jít dál by znamenalo možná zemřít v tomto těle.
Žádné slovo ani dnes nepostaví lávku,
ale naděje jako řezbář čeká stále na první slzu.

První pláč po narození byl krokem do neznáma
a v hloubce pokryté tmou je tak chladno.
V mateřské dlani se schovala křehká chvíle,
která se zjevila ve staré vyschlé křtitelnici.

Dál už žádná cesta nevede
a kroky člověka jsou dobře spočítané bílou sudičkou.
Jít dál možná znamená zemřít v tomto těle,
ale ty dlaně tam dole mají v sobě rány po hřebech.

Tři slova

Na okraj náhrobku usedl unavený člověk
a v tichu dávného veselí k němu šeptá ten,
který na něj čekal už od prvního rána v kolébce.
Nemá tvář a nemá ruce.

Obrazy krajiny se několikrát vystřídají s návraty
a smírčí kameny jsou ukládány do srdce každého z nás.
Jen si musíme dát pozor při brzkém svítání,
abychom neupadli pod jejich tíhou.

Tolikrát už naše ruce sahaly po hrnku mateřského mléka
a naše rty byly rozpraskané žízní a horkem.
V návratu domů si neseme v ruce jen malý uzlíček,
ve kterém máme uloženu jen tu nejmilejší z dětských her.

Člověk se netěší každý den na nové svítání
a touží už navždy zůstat spát na kameni s vytesanými třemi slovy.
Zvláštní poutník v hnědém plášti a s dlaněmi matky
mu přečte ta slova v jazyce dávno zapomenutým,
a přesto tak známým, hladivým.

Studánka v lese

Po staletí zde přicházela krásná žena,
aby do džbánu s bílými květy nabrala vodu.
V dávných dobách,
které nepamatují ani ptáci na obloze,
vypadla z dlaní Matce zemi lesní studánka.

S očima plnýma hvězd čeká na prach přesýpacích hodin
a kámen na jejím okraji usnul před chvílí.
Hluboká je něha vtělená do chladné vody,
ale pohladit její vlasy touží jen málokdo.

Málokdo uvidí to zrcadlení času
a málokdo se stihne trochu napít do půlnoci.
Tehdy už vstává ten řezbář zakletý od stvoření světa,
aby do bílé něhy lipového dřeva vyřezal reliéf rána.

Ticho staletých šlépějí okolo její hlavy
připomíná každému žíznivému tvoru den první sudby.
Voda si vzpomíná a voda znovu rodí to dávné,
které se ukrývá až na jejím dně.

Úlomky smutku

Vkrádá se do duše tak nenápadně
a celou ji převlékne do rozedraných režných šatů.
Odpočine si jen na chvíli v čase ranního svítání,
aby si trochu umyl ruce od hlíny a kamení.

Vždy umí objevit něco zapomenutého
a jeho barvy oživí vybledlá plátna v koutě.
Naše rty se snaží v úsměvu zakrýt bolest,
ale sami se často děsíme svých tváří v zrcadle.

Unavený poutník života nám každý den do dlaně
dává úlomek z kamenné desky nového náhrobku.
Přečteme však vždy jen jediné písmeno,
které na slunci rychle zmizí.

Někdy jen stačí se na chvíli zastavit
a vidíme, že jeho oči jsou od narození slepé.
Ráno je jeho odvěkým nepřítelem,
protože i nemotorná naděje s dřevěnými křídly
umí ve chvíli svítání vzlétnout.

Dětské dlaně jara

Hrajeme si v polích jednu z dětských her
a snad už odešla ta postava s tváří tak šedivou.
Jaro se přiblíží svými rty k naší tváři,
ale s políbením jako každý rok příliš nespěchá.

Ve své samotě je křehké jako naše sny
a po prvních krocích usedá do trávy.
Jen ticho otevírá tu vzácnou pokladnici,
ve které se loňské listí mění v prach.

Překrásná žena z věnečku lučních květů
vyskládá do hnědé hlíny vzkaz pro své dítě.
A prvorozená studánka v lesním houští
se marně domáhá svého práva na něžný dotek slunce.

Jaro je křehké v prvním dni po narození
a neumí skrývat svou odhalenou nahou bělobu.
Vítr mu od samého rána připomíná své stáří,
ale na dlaních právě narozených ještě není jediná vráska.

Kvetoucí jabloň

Větve má úhledně poskládané k modlitbě,
aby letokruhy pradávných matek ještě jednou ožily.
Nejkrásnější květy si vystaví na dlani v úrovni očí
a sílu života pustí do své lehce zvrásněné jemnosti.

Nemá mnoho let pro počítání dnů člověka,
ale moudrost jí předává tisíciletá včela vonící jarem.
Starý muž dal jejím kořenům pít tu chladivou vodu
a ona se stala součástí té věčné hry na ubývání.

Před mnoha lety jako nevěsta sedící na kamenné zídce
se trochu zachvěla při tom pohledu na otevřená vrátka.
Ale v něžné tváři zůstane bez doteku času krása toho dne.
V nových květech je ukrytý poklad věčnosti.

Mladá jabloň je jako dítě narozené do obráceného světa,
které nechce jít spát a touží poznávat.
Ráno rozpustí si vlasy svých čerstvých hladkých větví
a dnešní den se s láskou zastaví,
aby k nim přivoněl.

Ticho jarního rána

Ticho se skrývá v klíně matky,
která jen v jediném dni roku oživí chvíli.
Dávno vyhaslé obětní ohně už nemají ozvěnu
a v prázdné nádobě z hlíny se uhnízdí ptáci.

Plané jabloně v polích čekají ve třech stranách světa,
aby tu čtvrtou mohlo namalovat ticho.
Usmíření dcery s matkou dá rozpadlé zídce naději,
že se u ní zase zastaví na chvíli mlčky vítr.

Dáme si pozor na jediné dávné slovo,
které nesmí zaznít v té křehké stopě jara.
Ticho má podobu překrásné nahé ženy
a její průsvitné rty lámou světlo do jediného zákoutí.

Ubývá míst, kde usínáme beze snů
a to vzdálené máme na dosah ruky.
Když za chvíli vstoupí do lidské duše dítě,
tak už nemusíme vzpomínat na naučená slova.

Okno starého domu

Je křehké a světlo se v něm láme,
aby ta chvíle ranního svítání byla znásobena.
Aby ten odlesk rozkvetlé dlaně jabloní
zůstal v paměti dětí, které s větrem v polích stárnou.

Zvědavé pohledy plné smíchu
se upíšou svou krví na pergamen z bílé oblohy.
Něžný dotek svatebního květu dává rozcestí,
ale tu dálku vyvolenou si zkrátí každý sám.

V jeho očích se zastavilo setkání v dřevěné kolébce
a jen nepatrný stín nám ukáže místo prvních kroků.
Matka se sklání k narozenému dítěti s tichou nadějí,
že se jí alespoň dnes podaří otočit přesýpací hodiny.

Je tak křehké v tíze svého požehnaného stáří
a déšť umí utišit bolest ze ztráty paměti.
Na místě staré ženy zase stojí malé děvčátko,
které zatím neví,
kdo mu do dlaně vložil kousek obrazu na skle.

Studánka z mého dětství

Oči dávné studánky v lese se pomalu otevřely,
aby si žena s hliněným džbánem nabrala vodu.
V tichu její vody se rodí duše tohoto místa
a každý odnese si trochu odpočinku na své cestě.

Nesmělé byly počátky po narození,
kdy celý osud váží stejně jako jeden život.
Jen uleví si od tíhy do dlaní vložených rán ten,
kdo se žíznivě dotkne její chladivé tváře.

Laně k ní přicházejí každé ráno pít
a nechají se pohladit tajemnou ženou,
která bosá neslyšně přichází ve stejný čas.
Ta chvíle je tak dávno uložená ve staletích vody.

Jen jedenkrát jsem jako dítě nalezl cestu k ní
a byla tak krásná, že už jsem nikdy nehledal jinou.
Tam v přítmí lesa procházely staletími průvody mrtvých,
kteří neviditelně přicházejí pít z její živé vody.

Naše paměť vody

Na dřevěných lavicích starého kostela se usadil prach
a jen vzpomínky ožívají s první zapálenou svící.
Dávno zemřelí si trochu upraví své poslední šaty,
aby se v tichosti posadili vedle nás.

Jen společně prožité chvíle mají barvu,
která se snaží znovu oživit své dětství.
Přicházejí každé ráno stíny do všech zákoutí
a trpělivě čekají na jediný den v roce.

Jak křehká je naděje vyřezaná do měkkého dřeva
a jak brzy ztratí své něžné rýhy po dlátu.
V dlaních se nám objeví dotek ze svatebního rána,
ale vzpomínky si pohřbíváme v polích každý sám.

Neumíme číst vybledlé nápisy ze včerejšího dne
a místo naší paměti dostaneme paměť vody.
Ta v každou chvíli vzpomene si na to hezké,
co dávali jsme si kdysi v bílém ránu do dlaní.

Třešeň na stráni

Na stráni rozkvetla štíhlá třešeň
a do krásy se zahalila od dnešního rána.
Neumí mlčet a naslouchat prvním slovům,
ale chce sama psát bílou korunou do tváře větru.

U jejích kořenů choulí se šedá staletí staré skály
a třeba i vypráví příběhy všech lidí,
kteří prošli jednou kolem po kamenné cestě.
Jen ona ví, jestli se už vrátili domů.

Mládí dává květům na větvích nespoutanou moc
a v noci se promění v tajemné bílé bytosti.
Jen pár dní v roce je může člověk uvidět,
ale obejmout jejich něžná těla se nepodaří každému.

Ve tváři šedé skály plačící s každým deštěm
se ukládají všechny krásné slunné dny.
Kdykoli jdeme kolem po staré kamenité stezce,
si můžeme jeden z těch bílých květů vzít,
aby nám provoněl dlaně, sny i naši naději.

Stará říkanka jara

Jarní ráno dává napít každý rok zimním vráskám
a to dítě v nás si znovu hraje pod rozkvetlou jabloní.
Možná poprvé jsme si dnes jej vzali na klín,
abychom se spolu naučili starou říkanku.

Nikdo nám nespočítá naše dny tak přesně,
jako to přicházející jaro v zapomenutém koutu vzpomínek.
V prvním políbení pod závojem bílých květů
se bez myšlenky zachvějeme, ale nevíme proč.

Jarní ráno se často tváří jako strnulá čarodějka,
která zapomněla kouzelnou formuli pro svůj návrat.
Umí se proměnit do něžných rukou staré ženy,
která nám ováže bolestivou ránu po upadnutí.

Nikdo nám neukáže znovu první svítání na hladině vody
a nikdo nás znovu nenaučí dát život naší naději.
To jen za tajemnými vrátky našich už dozrálých dnů
čeká chvíle dítěte.
A letošní jaro nám dává vzácný jediný den.

Křehké ranní chvíle jara

Jsou tak krásné ty ranní chvíle jara
a člověk už nechce pokračovat dál v cestě.
Jen vzít za ruku vzpomínku na první setkání,
kdy překrásná žena se ráno proměnila v ticho.

Nebyla jedna z mnoha cest,
které si volíme podle námi malovaných obrazů.
Byla jediná tak nadpozemsky krásná jako zázrak
a jen v ní se otevřelo svítání slunce v noci.

Ticho jarního rána je příležitostí pro sesbírání střepů,
které jsme kdysi jako děti měli na hraní.
A křehké vteřiny darované nám při prvním pláči
se v slzách promění v objetí její dávné moudrosti.

Jsou tak něžné ty ranní chvíle jara
a člověk už svou cestu dávno nalezl.
Jen musíme odložit tu tesklivou křehkou bolest,
aby se kámen rozmluvil jazykem láskyplné vody.

Kam odchází dnešní ráno

Když už i laně odcházejí spát
a nad stromy hoří obloha plná rána,
tehdy prý přichází to nejkrásnější snění.
Dnes přišla tajemná žena plná něhy v šatech podzimu.

Když ráno v květech vítězí tak snadno
a v trávě se rodí obrazy malované po staletí,
tehdy prý ožije na hladině hvězd křehká vteřina.
Dnes vstává v přítmí mladých stromků krásná dcera země.

Když ticho umí stvořit kolébku z vrbového proutí
a v polích plných života se namaluje jediná cesta,
tehdy prý se začíná čas počítat znovu.
Dnes přináší žena v bílých šatech úkryt pro zítřek.

Když smrtelnost člověka má i dnes roztrhaný plášť
a květy na jabloni se jí zase tiše smějí,
tehdy i slepé oči uvidí ten jediný zázrak.
Dnes má v náručí žena vonící usmířením novorozené dítě.

Hřejivé dlaně domova

Dítě pláče v náručí staré ženy
a kolem probíhá zadýchaný bosý čas.
Tolikrát zpívala konejšivou píseň,
kterou ji naučilo dávné zrcadlení v naší studánce.

Kolik návratů člověk potřebuje,
aby uslyšel ve vteřině ticha to jediné slovo.
Možná jediné položené sudičkou do kolébky
a zabalené v modrém plátně skryté před deštěm.

Na starém obraze je ta hranice stínu,
která v duši dítěte nechá otevřená malá vrátka.
Tam se může zvrásněný život schoulit v rohu zahrady
a na zakřivenou větev staré jabloně položit strach.

Když začala se vkrádat do jarních dnů únava,
tak ta naše uspěchaná chvíle přestala závodit s větrem.
Stará žena rozdělává oheň v dávných kamnech
a každý den tu bude znovu čekat na náš návrat.

Naděje ve dvou větách

Kdysi napsal jsem pár vět,
které otevřely vrátka ve staré rozbořené zídce.
Ve snech přicházela znova tajemná žena
a každou noc mi po ní zůstal smutek z rozloučení.

V té první větě jsem se vrátil do ticha předků
a oni mi zkoušeli pomoci zapamatovat si ráno.
Už kolikáté přišlo na jaře i v zimě,
ale stále to nebylo to první ráno,
kdy ta žena neodešla a rozplynula se vedle mě.

Kdysi napsal jsem pár vět,
které ještě nenarozené dny učily žasnout nad krásou.
I ve dne přicházela znova ta tajemná žena
a čas se v ní začal měnit do podoby plamene svíce.

V té druhé větě jsem se vrátil do starého obrazu
a konečně si všiml té hranice stínu uprostřed.
Jak dělí ten usínající večerní smutek
na jednotlivá rána podobající se naději s křídly,
které v mlžném ránu mají tvář tak krásnou.

Před jarní bouřkou

Vítr se prohání v polích a stárne,
aby to tíživé napětí vyhnal od svých dětí.
Soumrak před jarní bouří vezme do dlaní kus krajiny
a zavře oči jen na chvíli, na dobu sedmi probuzení.

I síla větru se vytratí před jejím začátkem
a jen v tichu čekají květy jabloní na první světlo.
Tajemné ruce rozhodí do dálky trochu zrn ječmene,
aby i divoká žena z pověstí nakrmila své prvorozené.

Ticho trvá jen malou chvíli
a vládu převezme pokroucená hůl blesku v obří dlani.
Něco končí a něco začíná,
ale v této jarní bouři není vítěz ani poražený.

Tajemná síla se na nás zase zlobí
a my neumíme přečíst ta slova v temných mracích.
Jaro je ve své bouři tak křehké,
ale v jeho mateřském klíně se objeví pramen vody.

Jen se musíme potopit pro tu rozkvetlou krásu jabloní.

Starodávná žena

Do stínu staré jabloně vrostla na staletí,
ta starodávná žena v šatech umazanýma od hlíny.
Ještě včera se mohla trochu pohnout,
aby si setřela ranní rosu z unavených očí.

Kolem ní je každé ráno pošlapaná tráva
a v kruzích dávných znaků je vepsán jeden prožitý den.
Bílé nohy jí vrostly do živé hlíny,
aby již neodešla s každým ránem jako před léty.

Její rty šeptají jen dvě přisouzená slova,
která umí něžně obejmout dětské strachy rána i noci.
Pamatuje si dobře tu cestu k lesní studánce
a ve džbánu v trávě je ještě trocha odložené vzpomínky.

V poledne si zkříží ruce na prsou
a kroky dávných předků se přicházejí pomodlit.
Ta starodávná žena v sobě tiše uloží naše budoucí kroky,
abychom je při každém setkání znovu našli.

Ráno po jarní bouři

Nesměle se rozhlíží ráno po noční bouři
a v obrazech žlutého pylu na zemi je uložený strach.
Ve tváři Ukřižovaného v polích svítá naděje,
že plášť převozníka v čase zůstal zamčený v dubové skříni.

Večerní obava si sundala své promočené šaty
a zahalená jen do nahé mlhy splyne s pramenem vody.
Oči rána nemají dnes obvyklou barvu jara,
ale dívají se na nás v zrcadle studených kalužin.

Večer tmavá obloha objala světlou zemi
a jejich spojení nám připomnělo plamen svatební noci.
Ráno vyčerpaně vzpomínají na hlasité výkřiky hromu,
ale to dnešní ticho už neumí vyslovit včerejší.

Po noční bouři přišlo ráno plné usmíření
a za každou ulomenou větev jabloní nabídne trochu ticha.
Proud řeky hraje si s bílými květy,
aby nám poslal místo tmy jarní věneček probuzení.

Křehká vteřina

Snad stokrát jsem šel ráno v polích
a kamenný Spasitel se jen jednou usmál.
V dešti ta cesta uběhne rychleji,
ale stárnou dny darované stejně jako vítr.

Jsou to jen okamžiky světla,
které dávají ten pocit něžného bezpečí.
Kolikrát se ještě vrátí v ranním svítání,
to ví možná ta suchá kytice květin u paty kříže.

Ranní rosa na trávě si dnes také stýská,
že uvidí jen ráno zase schnout.
Kde se vlastně rodí ta naděje,
o které tiše zpívá matka u kolébky dítěte.

Vracím se stále na jedno místo v polích,
abych možná tady jednou zastihl křehkou vteřinu.
Ta je snad ještě ukrytá v kmeni rozlomené jabloně
a čeká na starodávnou bytost s dlaněmi plnými odpovědí.

Setkání s Bohem v polích

Potkal jsem dnes v ranních polích Boha
a on měl na sobě jen obyčejných plášť.
Takový, který má každý utrmácený poutník.
Šedý a plný děr od větví a obyčejné trávy.

Šel proti mně a já ho hned nepoznal,
protože jsem se díval skrze něj jinam.
Kousek cesty jsme spolu mlčeli
a až za chvíli mě oslovil prvním jménem.

Kolem nás se shromáždily barevné duše lidí,
které si tak rády půjčují podobu stromů.
A v křehkém světle se mi dívaly do mé bolesti
a přitom se jizvy po hřebech úplně vyhladily.

Chtěl jsem už být s nimi napořád
a vrůst s tím tichým Bohem do země v polích.
Natáhl dlaň
a v ní ta krásná jarní rána dospívala v ženu,
která umí utišit plačící duši vody.

Svatodušní

Polní cesty jsou tak klikaté
a mají v sobě nezkrotnou touhu jít dál.
Jen třikrát denně se zastaví na chvíli modlitby,
která se ozývá z dlaní zvonu starého kostela.

Na vodní hladině se zase rodí nový den
a jen bílá křídla dávají naději vzhled anděla.
V klíně Matky Spasitele se hromadí natrhané květy,
které si odkládáme při stoupání do kopce.

Lehce si vane ve zbrázděných otiscích našich stop
a každý den nás učí vrátit se o jeden krok zpátky.
V rose nového rána voní první setkání v rajské zahradě,
odkud už nemusíme odcházet napořád.

Možná jej ráno míjíme v hejnu ptáků na obloze
a neumíme popsat slovy barvu lásky.
Možná se nás dotýká v jarním slunci,
abychom už neodcházeli pryč
a zůstali v našem splněném přání.

Den po dni

Jen lehce si poodhalí svou budoucnost sen,
který přichází každou noc dlouhá léta.
Ráno na zápraží mává dítěti stará žena
a to odchází otevřenými dveřmi v bílých letních šatech.

Kolik jen obrazů umí namalovat ráno
a kolik z nich uvidí dětské oči zamlžené pláčem.
Na dřevěném stole leží stará kniha se zažloutlými listy,
ale roky si jí nikdo nevšiml a nevzal do ruky.

Napůl ohořelá svíce ještě doutná modrým kouřem
a její stín je větší než strach z neznámého času.
Jen jednou se smí rozeznít zvuk černých houslí,
které má v zajetí už sto let neznámý čaroděj.

Dítě v bílých šatech se stále nevrací domů
a každý den ho vyhlíží žena na ochozeném zápraží.
Stará kniha se zažloutlými listy se dnes otevřela.
Někdo si do ní vepsal před léty myšlenku z rána.

Nekonečný příběh jara

V rozkvetlých korunách štíhlých jabloní
se odehrává nekonečný příběh zrození a krásy.
Tisíc let je jako jediný den
a hlasy včel volají zpátky své matky dávno zemřelé.

Jedna se každý rok vrací do krajiny dětství
a když nalezne poklad ukrytý v tichu,
tak vysloví své mateřské požehnání.
Tehdy rozkvete v údolí strom života věčného.

Slabý hlas flétny si hraje v ranním poli
s písní dávno ztracenou,
ale každý z nás ji vždy znovu pozná.
Jen si nikdy nestihneme zapsat to první slovo.

V jarních příbězích se otiskne naše ruka do hlíny
a možná bude ten otisk naplněný už dnes vodou.
Naše dny chodí v blátě i kamení bosé,
ale v těch dávných příbězích vždy dojdou až tam.

Potkal jsem krásu dne

Potkal jsem dnes ráno krásu dne
a nechtěla mi říct, proč pláče.
Místo odpovědi si svlékla šaty ušité z mlhy,
ale prstýnek ze sedmikrásek si nechala v dlani.

Vídám ji tady každý den u starobylé studánky,
ale byla vždy tak průsvitná.
Každý závan větru jí vybělil hnědé oči
a v tom tichu byl slyšet i pláč narozeného dítěte.

Musel jsem se vrátit třikrát
a třikrát zopakovat zaklínadlo napsané na lipovém listu.
Tehdy se mi ukázala i s dítětem v náručí,
abych konečně uchopil tu krásnou chvíli.

Na hladině hvězd se zavlní obraz krásy dne
a možná je slyšet i tichý něžný zpěv.
Svými prsty si rozčesává vlasy protkané kopretinami,
aby to naše setkání mohlo znovu začít.

Čas v polích

Čas má v polích velkou moc,
když každé ráno vezme trochu barvy trávě.
Mnohokrát jsem se s ním kývnutím hlavy pozdravil
a on se usměje na můj další prožitý den.

Čas si neumí otočit už přesýpané hodiny
a čeká na pomoc bloudící duše ze včerejšího dne.
Každá slza člověka si stýská na hrubou kolébku,
která jí byla přisouzena už v době deště v rajské zahradě.

Čas si bere to nejkrásnější z našich hliněných džbánů
a když se z nich trochu napije studené vody,
tak je nechá zmizet jako starý kouzelník.
Ony se pak hromadí s našimi nepotřebnými věcmi.

Čas je pánem jen po dobu našich starostí
a když ještě umíme něžně obejmout,
tak ve starých zdech zapustí kořeny naděje.
Ta přichází za svítání nahá a krásná.

Proč se Bůh skrývá

Proč se Bůh skrývá před očima lidí
a vidíme vždy jen barvu jeho šatů.
Toužíme obejmout staré hračky z dětství,
ale ony už tu dávno s námi nejsou.

Vrátil se znovu kámen na místo poslední,
ale on umí mlčet dnes i za tři staletí.
Květen má ruce potřísněné mateřským mlékem
a je tak něžně krásný u našich prvních krůčků.

Dal jsi nám, Bože, prožít další z mnoha cest
a my jsme unavení z čekání na zázrak.
Kolikrát jsi prošel kolem našich dveří,
ale my jsme zase zapomněli odemknout.

Proč se člověk skrývá před očima Boha
a proč je v barvě našich šatů vepsán první osud.
To vzdálené je tak blízko u našich rtů,
že stačí nepatrný pohyb a políbíme znovu prožité.

Za zavřenými dveřmi

Za zavřenými dveřmi je možná jiný svět,
který Stvořitel zapomněl ukázat v zrcadle.
Naše oči už nejsou zvědavé jak dřív
a přes škvíry časem vyhlodané prorůstá zlatý déšť.

Za zavřenými dveřmi jsme možná něco odložili
a něco už ani není k poznání.
V kolébce z hrubého dřeva leží ztracená hračka,
ale je zaprášená a nikdo ji už staletí nehledá.

Za zavřenými dveřmi jsme dnes něco uviděli
a na zeleném plotě v zahradě štěbetají ptáci v hejnech.
Učíme se psát stále dokola sedm stejných slov,
ale vždy se nám na černé tabulce objeví hvězda.

Za zavřenými dveřmi možná čekáme rozcestí
a nechceme zažít zklamání z jejich otevření.
Zlatý déšť už prorůstá i duší starých dveří,
ale jako zázrakem zůstává zrezivělý klíč v zámku.

Kam odchází ranní zastavení

Kolikáté už to bylo ráno v polích
a přesto Bůh vždy znovu promluvil.
Neumím přečíst všechna ta slova,
ale každé třetí mi dá pochopit alespoň smysl.

Tisící ráno je vždy trochu jiné
a uzavírá dráhu kruhu v srdci člověka.
Už se nemusím ohlížet na ušlou cestu,
ale nohy zůstávají bosé i v ranní mlze.

Chvíli jsem šel sám a chvíli ve dvou
a sen z dětství se znovu vrátil do obrazu.
Počtář čas odečetl pečlivě zase jeden den,
aby se tikot hodin zase ozval v rajské zahradě.

Jedno ráno v polích je vždy trochu jiné
a má v sobě svit toho slunce v oknech kostela.
Tehdy lehký dotek možná andělského křídla
trochu pohladí po tváři a na dlaních.

Tvář na hladině

Na hladině studánky se objevila tvář
a nikdo z lidí neviděl, že nemá oči.
Její rty zašeptaly jen další ranní modlitbu,
ale ticho už zůstalo bydlet s námi.

Voda má zvláštní tajná zákoutí,
kde se křehce láme světlo rána.
V nich rodí se náš známý svět
a my jej dostáváme jako kousek tajemství.

Voda má pro nás připravené zkoušky
a jen v jejích vlasech nalezneme odpověď.
Když dlouho nepřicházíme,
tak se na nás umí i rozhněvat.

Na hladině studánky se objevila žena
a nikdo z nás v ní nepoznal svůj osud.
Na krásných rtech se zaleskla krůpěj stvoření,
ale napít se může jen ten,
kdo ji uvidí.

V kolébce

Každý z nás dostal v den narození do kolébky čas
a ten byl uložený v dřevěné krabici z hrubého dřeva.
Zvrásněné ruce jediné sudičky nám požehnaly,
abychom jednou nalezli ten pravý klíč k zámku.

Každý z nás dostal v den narození do kolébky sen
a ten se začal odehrávat s prvním nadechnutím.
Suché rty staré ženy nás políbily na tvář,
abychom jej nenechali uschnout bez vody.

Každý z nás dostal v den narození do kolébky cestu
a ta měla ne jeden, ale tři začátky.
Pod starým křížem na rozcestí sedí unavený kouzelník,
ale čeká na nás s půjčeným pláštěm do deště.

Každý z nás dostal v den narození do kolébky ráno
a to bylo uloženo na dně staré lesní studánky.
Voda v ní je pořád chladivá a průzračná,
aby nám usnadnila to věčné hledání.

První klíčky jara

Dnešní ráno hodně plakalo
a v slzách se objevily zakleté křehké vteřiny.
Ty se už dávno poztrácely,
když jsme poprvé otevřeli dveře nám přisouzené.

Před dávným časem jsme mohli potkat osud,
který neměl tvář a v ruce měl staré hodiny.
Vracel se zrovna od narozeného dne
a ve vlasech měl ještě trochu bezových květů.

Kolikrát jsme záviděli tu klidnou něhu
třem štíhlým jabloním na okraji pole.
Jim osud dal při narození kousek hnědé hlíny,
ale vítr se s tou sudbou nikdy nesetkal.

První pohled po našem narození patřil očím matky
a v nich jsme mohli spatřit sebe dnes.
Dostali jsme do dlaně také kus hnědé hlíny,
abychom jednou nalezli první klíčky jara.

První paprsky slunce

Dnes uplakané dny odešly o kus dál
a v kraji mé milované vysvitlo slunce.
I duše za závěsem z mlhy si tiše pobrukují
ten nápěv z májových poutí před sto lety.

Jen keř bezu se trochu otřásl ve svých květech
a začal je počítat od brzkého rána.
Pro krásu křehké chvíle darované jen dnes
musel začít zase od začátku.

Šlépěje v dlaních hlíny a kamení dávného kraje
mají svou posvátnou kouzelnou moc.
A má milovaná jim v záři prvních paprsků slunce
dá touhu po nových cestách dětství i stárnutí.

Jen dlaně rána umí přetavit dnešní chvíli do věčnosti
a prosté zápraží starého domu proměnit v naději.
V naději tak křehkou,
že se dá schovat do dlaně dítěte,
ale možná už dnes dospěje do moudrosti větru v polích.

Paměť starého kříže

Starý kamenný kříž v polích se probouzí
a další ráno si může sundat z ramenou tu tíhu.
Stará žena přichází vždy tak neslyšně,
aby do čerstvých květů zabalila další prosbu.

Před léty s ní přicházelo malé děvčátko
a smálo se zavřeným očím nehybného Spasitele.
Jen zpěv ptáků dával cítit život,
ale to ticho každého dne je těžké k neunesení.

V očích staré ženy se objeví někdy slzy
a vyplaví ze zákoutí duše zmizelé staré obrazy.
Ruce má už napůl vložené do hranice stínu,
ale touha přijít sem na rozcestí je silnější než spánek.

Vrací se každý den hned zrána
a modlitby už vyřezaly dlátem novu trnovou korunu.
Děvčátko už zapomnělo ta slova tak známá,
ale v dlani kamenného kříže je má i dnes před očima.

Klíč na staré jabloni

Na staré jabloni visí rezavý klíč
a přes listí už jej nevidí lidé jdoucí kolem.
Když před mnoha lety zasadili štíhlý kmen,
tak dům v zahradě byl plný dětského smíchu.

Děvčátko uvázalo k mladé jabloni bílou stuhu,
aby i vítr nám ukázal svou dnešní cestu.
Možná už tehdy jí otec pověděl ten starý příběh
o kouzelných vrátkách někde v zahradě.

Každé ráno u rodného domu namaluje včerejší den
tvář dalšího stínu koruny vonící jabloně.
Někde pod kořeny se skrývá pošeptané dvousloví,
které objeví jen žena s narozeným dítětem v náručí.

Všechno to tajemné se jednou vykoupalo v ránu
a z odložených šatů něžné bytosti vypadl klíč.
Ani žena se stříbrnými vlasy si už nepamatuje,
kdy jej uviděla poprvé a kam patřil.

Trojiční

Skrývá se Bůh před očima lidí
a raději v dešti dá nám každému nějakou slzu.
Dnes se po letech podíval do krajiny veršů,
aby si vypůjčil jeden pro svou novou báseň.

Láska se umí proměnit v pramen vody,
která voní i v chladném ránu po jarních květech.
Vždy umí dát políbení na místo duše,
kde se rána po krutém bičování rychle uzdraví.

Je to už dávno, co se staré dveře otevřely
a první paprsky slunce staly se sudičkou.
Ta křídla bílé holubice nám přirostla navždy,
abychom se jednou mohli podívat na pole z výšky.

Třikrát jsme kdysi omyli svou tvář ve vodě ze studánky
a ani nám nedošlo,
že je tak podobná něžnému snu,
který se opakuje tak často od našeho narození.

Dětské dlaně jara

Martin M. Čapka

2026